

Науково-аналітична записка

На виконання пункту 3 Порядку і напрямів використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 № 300, та пункту 5 Порядку здійснення контролю за виплатою винагороди авторам технологій та/або їх складових, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2013 № 351, Міністерство освіти і науки України узагальнило інформацію, надану головними розпорядниками бюджетних коштів – шістьма національними академіями наук і ЦОВВ щодо напрямів використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету у 2023 році та у період 2014-2023 років.

Передачу технологій та інших об'єктів права інтелектуальної власності у 2023 році здійснювали ЗВО, установи, підприємства та організації, які підпорядковані Національній академії наук України, Національній академії аграрних наук України, Національній академії медичних наук, Міністерству освіти і науки України.

За наданою інформацією, протягом 2023 року укладено 1322 договори про трансфер технологій, що на 4,96 % менше, ніж минулого року. Обсяг коштів, який буде отримано під час реалізації договорів про трансфер, становить 107,13 млн грн, що на 1,13 млн грн більше, порівняно з попереднім звітним роком. У середньому вартість одного договору організацій, підпорядкованих МОН України, становить 131,36 тис. грн, що 1,51 % більше порівняно з показником минулого року (129,38 тис. грн), Національної академії наук України – 187,88 тис. грн, що у 3,13 рази більше порівняно із показником минулого року (60,00 тис. грн), Національної академії аграрних наук України – 76,39 тис. грн, що у 1,32 рази більше порівняно із попереднім звітним роком (57,90 тис. грн). Установи Національної академії медичних наук у 2023 році не уклали нових договорів про трансфер технологій, кошти отримувались за договорами, укладеними у попередні роки.

У галузі аграрних наук більшість технологій та об'єктів права інтелектуальної власності (далі – ОПВ), як і у попередньому звітному році, було передано за напрямками *«Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур»* та *«Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук»*. Лідерами з трансферу серед установ НААН у 2023 році, як і в 2022 році, є Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» (121 технологія), Інститут продовольчих ресурсів НААН (107 технологій) та Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О. Соколовського» (52 технології).

Установами Національної академії наук у звітному році було передано 2 технології: 1 технологія за напрямом *«Перероблення та консервування фруктів і овочів»*; 1 технологія за напрямом *«Вирощування однорічних і дворічних культур»*. Також кошти у вигляді виплати роялті отримувались за договорами, укладеними у попередні роки.

Серед ЗВО, що належать до сфери управління МОН, у звітному році

найбільше технологій було передано за напрямками «Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук» та «Дослідження й експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук». Лідером з передачі технологій у звітному році, як і у попередньому році, є Київський національний університет технологій та дизайну.

За договорами про трансфер технологій надійшло 106,39 млн грн, що на 6,32 % менше, ніж у 2022 році. Спостерігається спадна тенденція протягом останніх двох років. З них у 2023 році використано на розвиток інноваційної діяльності, виплати авторам технологій та особам, що здійснюють трансфер технологій 60,97 %.

Відносні частки використання коштів, отримані від трансферу технологій та інших ОПІВ за напрямками розвитку інноваційної діяльності та трансферу технологій, а також відсоткову зміну обсягу коштів, витрачених на ці напрями (еластичність/приріст), представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка використання коштів за напрямками використання коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій, направлених на розвиток інноваційної діяльності та трансферу технологій у 2019 – 2023 рр.

Напря́м використання коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій	Частка від використаних коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій,					Відсоткова зміна обсягу коштів, витрачених на напрям у 2019 та 2020 роках, %	Відсоткова зміна обсягу коштів, витрачених на напрям у 2020 та 2021 роках, %	Відсоткова зміна обсягу коштів, витрачених на напрям у 2021 та 2022 роках, %	Відсоткова зміна обсягу коштів, витрачених на напрям у 2022 та 2023 роках, %
	за роками у %								
	2019	2020	2021	2022	2023				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
проведення досліджень із створення і трансферу технологій та/або їх складових	64,89	27,49	35,95	17,75	6,86	-76,91	145,39	-71,11	-64,80
проведення технологічного та економічного аудиту	інформація не збиралась	0,72	0,28	0,41	–	–	-26,92	-13,69	-100
проведення оцінки науково-технічного рівня технологій та/або їх складових як об'єкта комерціалізації	інформація не збиралась	7,9	20,2	36,86	51,18	–	379,92	6,75	26,50
забезпечення доступу до пошукових баз даних з патентною, ліцензійною та економічною інформацією	інформація не збиралась	0,003	–	–	0,04	–	-100	–	–
здійснення заходів щодо патентування, зокрема закордонного патентування, а також забезпечення правової охорони технологій та/або їх складових	0,56	0,53	0,48	2,56	1,34	-48,05	67,88	213,73	-52,17

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій	0,3	0,06	0,12	–	0,01	-88,68	267,76	-100	–
організація просування технологій та/або їх складових на ринок шляхом їх демонстрації на виставкових заходах, здійснення їх рекламування за допомогою Інтернету, соціальних мереж, радіо, телебачення	інформація не збиралась	0,89	0,97	0,29	0,34	–	105,28	-82,7	8,5
закупівля інструментів, обладнання та устаткування, необхідних для проведення тестування, прототипування, проведення експериментальних досліджень, створення та випробування дослідних зразків, виготовлення моделей	2,4	10,95	7,04	9,58	10,04	148,38	20,54	-20,38	-4,55
проведення тестування, прототипування, експериментальних досліджень, виготовлення моделі або дослідного зразка та здійснення їх випробування, сертифікації	інформація не збиралась	12,39	21,11	13,24	5,78	–	219,85	-63,32	-60,22
набуття прав на об'єкти права інтелектуальної власності	14,18	1,01	0,98	1,02	1,97	-96,13	82,39	-39,08	75,95
створення та забезпечення функціонування інноваційних структур, створених організацією-розробником	6,63	0,19	5	4,27	5,39	-98,44	4846,95	-50,07	15,06

Кошти, отримані від трансферу, не використовувались на *проведення технологічного та економічного аудиту*, хоча цей напрям є важливим для оцінки наявного потенціалу щодо комерціалізації ОПІВ та технологій. Крім того, як і в попередні роки, кошти не було направлено на *забезпечення створення та функціонування стартапів, створених шляхом ліцензування організацією-розробником*, що є суттєвим недоліком, оскільки стартапи є одним з шляхів впровадження технологій у реальний сектор економіки.

Через істотне загальне зниження темпів діяльності у сфері трансферу технологій, пов'язане із широкомасштабною агресією Російської Федерації проти України, кошти було спрямовано на більш нагальні напрями в умовах загального скорочення видатків.

Найбільші частки коштів було використано за напрямками: *проведення оцінки науково-технічного рівня технологій та/або їх складових як об'єкта комерціалізації; закупівля інструментів, обладнання та устаткування, необхідних для проведення тестування, прототипування, проведення експериментальних досліджень, створення та випробування дослідних зразків, виготовлення моделей*. Таким чином, наукові установи і ЗВО продовжують спрямовувати кошти на оновлення своєї інфраструктури та обладнання для проведення майбутніх досліджень. Але при цьому темпи патентування, зокрема закордонного, залишаються низькими, оскільки це потребує значних фінансових ресурсів. Так, наукові установи і ЗВО у звітному році переважно передавали не готові технології, а результати досліджень та розробок.

ВІДОМОСТІ

органу державної влади, Національної академії наук України та національної галузевої академії наук про напрями використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету, і виплату винагороди авторам таких технологій та особам, які здійснюють їх трансфер у 2023 році

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
Укладені протягом звітного року договори про трансфер технологій, усього, з них:	110	1322	107130,32	x
організаціями-розробниками-власниками технологій	111	1322	107130,32	x
Передані технології, які раніше не передавались, усього, з них:	120	404	x	x
Замовником(ами) - власником(ами) технологій за областю призначення згідно з:	121		x	x
КВЕД ¹ (за структурою коду XX.X) _____	122		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	123		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	124		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	125		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	126		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	127		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	128		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	129		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	130		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	131		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	132		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	133		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	134		x	x

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	135		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	136		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	137		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	138		x	x
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	139		x	x
організаціями-розробниками-власниками технологій за областю призначення згідно з: КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>01.11</u> _____	140	122	x	Вінницький національний аграрний університет Національний науковий центр "Інститут землеробства НААН"
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>01.1</u> _____	141	1	x	Національна академія наук України
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>10.3</u> _____	142	1	x	Національна академія наук України
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>F 43.3</u> _____	143	1	x	Національний університет "Львівська політехніка"
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>72.09</u> _____	144	2	x	Національний університет біоресурсів і природокористування
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>72.1</u> _____	145	55	x	Київський національний університет технологій та дизайну
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>72.11</u> _____	146	38	x	Інститут продовольчих ресурсів НААН
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>72.19</u> _____	147	154	x	Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Сумський національний аграрний університет Національний науковий центр "Інститут грунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського"

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
				Поліська ДС ННЦ "Інститут грунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського" Інститут механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут продовольчих ресурсів НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Національний науковий центр “Інститут землеробства НААН”
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>72.2</u>	148	13	x	Київський національний університет технологій та дизайну
КВЕД (за структурою коду XX.X) <u>85.42</u>	149	17	x	Національний науковий центр “Інститут землеробства НААН”
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	150	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	151	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	152	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	153	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	154	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	155	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	156	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	157	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	158	—	x	—

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	159	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	160	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	161	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	162	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	163	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	164	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	165	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	166	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	167	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	168	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	169	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	170	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	171	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	172	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	173	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	174	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	175	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	176	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	177	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	178	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	179	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	180	—	x	—

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	181	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	182	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	183	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	184	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	185	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	186	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	187	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	188	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	189	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	190	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	191	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	192	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	193	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	194	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	195	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	196	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	197	—	x	—
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	198	—	x	—

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
КВЕД (за структурою коду XX.X) _____	199	—	х	—

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
Загальна сума коштів, одержаних протягом звітного року від трансферу технологій, у тому числі:	200	х	106390,57	Вінницький національний аграрний університет Київський національний університет технологій та дизайну Національний університет біоресурсів і природокористування України Національний університет "Львівська політехніка" Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Сумський національний аграрний університет Хмельницький національний університет Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Науково-дослідний інститут "Миколаївська астрономічна обсерваторія" (НДІ "МАО") ДУ "Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України" ДУ "Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України"

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
Загальна сума коштів, на яку протягом року укладено договорів про трансфер технологій	201	х	74571,06	Вінницький національний аграрний університет Київський національний університет технологій та дизайну Національний університет "Львівська політехніка" Сумський національний аграрний університет Хмельницький національний університет Науково-дослідний інститут "Миколаївська астрономічна обсерваторія" (НДІ "МАО")
Загальна сума коштів, одержаних протягом року у вигляді періодичних виплат (роялті)	202	х	24810,30	Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Київський національний університет технологій та дизайну ДУ "Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України" ДУ "Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України"
Загальна сума коштів, одержаних протягом року у вигляді разових виплат (роялті)	203	х	5244,45	Національний університет біоресурсів і природокористування України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
Загальна сума коштів, одержаних протягом року від передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності	204	х	1764,70	Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Використання коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій, усього, з них за напрямками:	210	х	64864,19	х
1) розвиток інноваційної діяльності та трансферу технологій:	220	х	53807,22	х
проведення досліджень із створення і трансферу технологій та/або їх складових, у тому числі:	230	531	4448,56	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
				Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського" Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова» Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут картоплярства НААН Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» Інститут розведення і генетики імені М.В. Зубця НААН Інститут сільського господарства Степу НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
патентних	231	182	588,56	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
патентно-кон'юнктурних	232	41	90,90	Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН Інститут сільського господарства Північного Сходу

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
маркетингових	233	310	3769,10	Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О. Соколовського" Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова» Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут картоплярства НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» Інститут розведення і генетики імені М.В. Зубця НААН Інститут сільського господарства Степу НААН
проведення технологічного та економічного аудиту	240	-	-	-

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
проведення оцінки науково-технічного рівня технологій та/або їх складових як об'єкта комерціалізації	250	348	33199,89	ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського» Поліська ДС ННЦ "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського" Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН Інститут сільського господарства Степу НААН Інститут рибного господарства НААН
забезпечення доступу до пошукових баз даних з патентною, ліцензійною та економічною інформацією	260	1	25,90	Державна установа «Інститут зернових культур НААН»
здійснення заходів щодо патентування, зокрема закордонного патентування, а також забезпечення правової охорони технологій та/або їх складових, у тому числі:	270	396	870,84	Київський національний університет технологій та дизайну Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Інститут механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААН Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова»

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
				Інститут олійних культур НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН Інститут садівництва НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут картоплярства НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН Інститут сільського господарства Степу НААН
в Україні	271	396	870,84	Київський національний університет технологій та дизайну Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Інститут механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААН Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова» Інститут олійних культур НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
				Інститут садівництва НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут картоплярства НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН Інститут сільського господарства Степу НААН
за межами України (із зазначенням назви країни, в якій здійснюється патентування)	272	–	–	–
підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації фахівців з питань інтелектуальної власності та трансферу технологій, у тому числі:	280	1	6,7	Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН
забезпечення участі співробітників у тренінгах та семінарах з питань трансферу технологій та/або їх складових	281	1	6,7	Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН –

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
організація просування технологій та/або їх складових на ринок шляхом їх демонстрації на виставкових заходах, здійснення їх рекламування за допомогою Інтернету, соціальних мереж, радіо, телебачення	290	53	221,74	Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Інститут механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут овочівництва і баштанництва НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут рибного господарства НААН Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН Інститут сільського господарства Степу НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
закупівля інструментів, обладнання та устаткування, необхідних для проведення тестування, прототипування, проведення експериментальних досліджень, створення та випробування дослідних зразків, виготовлення моделей	300	190	6509,54	Вінницький національний аграрний університет Національний університет біоресурсів і природокористування України Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Інститут механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААН Інститут садівництва НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут овочівництва і баштанництва Інститут рибного господарства НААН Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН Інститут сільського господарства Степу НААН Інститут аграрних ресурсів та регіонального розвитку НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН ДУ "Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України"

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
проведення тестування, прототипування, експериментальних досліджень, виготовлення моделі або дослідного зразка та здійснення їх випробування, сертифікації	310	364	3749,46	Київський національний університет технологій та дизайну Сумський національний аграрний університет Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут сільського господарства Степу НААН Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
набуття прав на об'єкти права інтелектуальної власності з них:	320	370	1275,76	Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського» Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Селекційно-генетичний інститут - Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН Інститут картоплярства НААН Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Степу НААН Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
патенти	321	336	1055,59	Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського» Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Селекційно-генетичний інститут - Національний центр насіннізнавства та сортовивчення НААН Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут картоплярства НААН Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Степу НААН Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН
ліцензії на використання винаходів	322	6	168,30	Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Інститут сільського господарства Степу

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
корисні моделі	333	27	47,17	Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Державна установа «Інститут зернових культур НААН» Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН Інститут овочівництва і баштанництва НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН
промислові зразки	334	1	4,7	Інститут продовольчих ресурсів НААН
ноу-хау	335	—	—	—
створення та забезпечення функціонування інноваційних структур, створених організацією-розробником у тому числі:	340	160	3498,80	Київський національний університет технологій та дизайну Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН
інноваційні бізнес-інкубатори	341	—	—	—
бізнес-акселератори	342	—	—	—
стартап-школи	343	—	—	—
центри трансферу технологій	344	—	—	—
коворкінги	345	—	—	—
хаби	346	—	—	—

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника-власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
інше (вказати)	347	160	3498,80	Київський національний університет технологій та дизайну Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН
забезпечення створення та функціонування стартапів, створених шляхом ліцензування організацією-розробником у тому числі:	350	—	—	—
навчання	351	—	—	—
менторство	352	—	—	—
інкубаційні програми	353	—	—	—
надання у користування інноваційного простору	354	—	—	—
пошук інвесторів	355	—	—	—
розроблення бізнес-плану	356	—	—	—
розроблення бізнес-моделі	357	—	—	—
2) виплата винагороди авторам технологій та/або їх складових за договорами про трансфер технологій, середня ставка якої становить <u>38,69</u> %	360	179	2908,16	Київський національний університет технологій та дизайну Національний університет біоресурсів і природокористування України Національний університет "Львівська політехніка" Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" НДІ МАО

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
				Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Хмельницький національний університет Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова» Миронівський інститут пшениці ім. В.М. Ремесла Інститут рибного господарства НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН Інститут сільського господарства Західного Полісся НААН ДУ "Інститут геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України"
3) виплата винагороди особам, що здійснюють трансфер технологій, середня ставка якої становить <u>13,25</u> %	370	244	8148,81	Київський національний університет технологій та дизайну Державний вищий навчальний заклад "Приазовський державний технічний університет" Вінницький національний аграрний університет НДІ МАО Національний науковий центр «Інститут грунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського»

Назва показника	Код рядка	Кількість	Обсяг коштів (тис. гривень)	Найменування організації-розробника- власника майнових прав на технології/технологію
1	2	3	4	5
				Національний науковий центр «Інститут землеробства НААН» Інститут механіки та автоматизації агропромислового виробництва НААН Національний науковий центр «Інститут виноградарства і виноробства імені В. Є. Таїрова» Інститут овочівництва і баштанництва НААН Інститут продовольчих ресурсів НААН

¹ КВЕД -2010 - Національний класифікатор України "Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010", затверджений наказом Держспоживстандарту України від 11 жовтня 2010 року №457 (із змінами). Національні (державні) статистичні класифікації (класифікатори).- Електронний ресурс /Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.

На виконання пункту 3 Порядку і напрямів використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 № 300, та пункту 5 Порядку здійснення контролю за виплатою винагороди авторам технологій та/або їх складових, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2013 № 351, Міністерство освіти і науки України протягом 2014–2023 років узагальнює інформацію, надану головними розпорядниками бюджетних коштів – національними академіями наук, міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади.

Протягом цих років було укладено 26395 договорів про трансфер технологій на загальну суму 1246,38 млн грн. Найбільша кількість договорів була укладена у 2014 році, але найбільший обсяг коштів за укладеними договорами було отримано у 2020 році – 218,74 млн грн (рис. 1). До 2020 року, тобто до початку глобальної пандемії COVID-19, простежувалась тенденція до збільшення обсягу коштів, отриманих за укладеними договорами про трансфер технологій, з одночасним зменшенням та стабілізацією на певному значенні, в останні три роки кількості укладених договорів, але слід відмітити падіння обсягу отриманих коштів з 2021 року, що пояснюється тим, що за договорами про трансфер технологій переважно передавались не готові технології, а результати наукових досліджень та розробок.

Зазначимо, що широкомасштабна агресія Російської Федерації проти України також мала істотний вплив, тому після 2022 року кількість укладених договорів про трансфер технологій істотно зменшилась та спадну динаміку має обсяг коштів, отриманих за укладеними договорами про трансфер технологій.

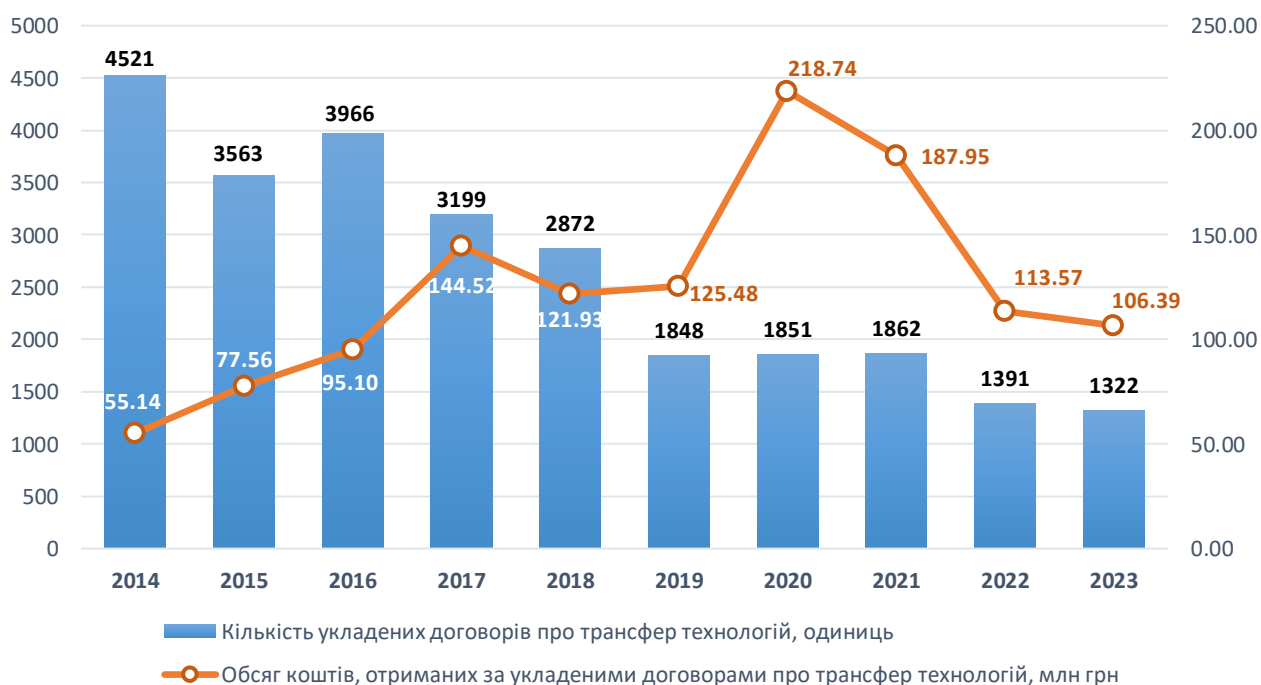

Рис. 1 Кількість укладених договорів про трансфер технологій та обсяг отриманих коштів у 2014 - 2023 рр.

Найбільша середня вартість одного договору про трансфер технологій була досягнута у 2020 році і вона складала 118,17 тис. грн, що у 1,7 рази вище

порівняно із вартістю договору у 2019 році. Найменша ж середня вартість була відзначена у 2014 році – 12,20 тис. грн (рис. 2).

Рис. 2 Кількість укладених договорів та середня вартість одного договору у 2014 - 2023 рр.

Незважаючи на зниження середньої вартості одного договору про трансфер технологій у 2018 році та певну стабілізацію вартості в останні три роки з ймовірністю 72,3 % можна говорити про стійку тенденцію до збільшення середньої вартості одного договору про трансфер технологій в аналізований період і таку ж динаміку в майбутньому (рис. 3).

Рис. 3 Динаміка зміни середньої вартості одного договору про трансфер технологій та лінійний прогноз середньої вартості одного договору у майбутньому

За десять років, у період з 2014 по 2023 роки, за договорами про трансфер технологій надійшло 1233,73 млн грн, динаміка надходження яких та обсяги їх використання в досліджувані роки представлена на рис. 4. Найбільша сума за договорами про трансфер технологій надійшла у 2020 та 2021 роках – 218,74 млн грн та 187,95 млн грн, відповідно, найменша у 2014 році –

64,90 млн грн. Найбільший обсяг коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій, було використано у 2019 та 2021 роках – 118,99 млн грн та 121,70 млн грн відповідно.

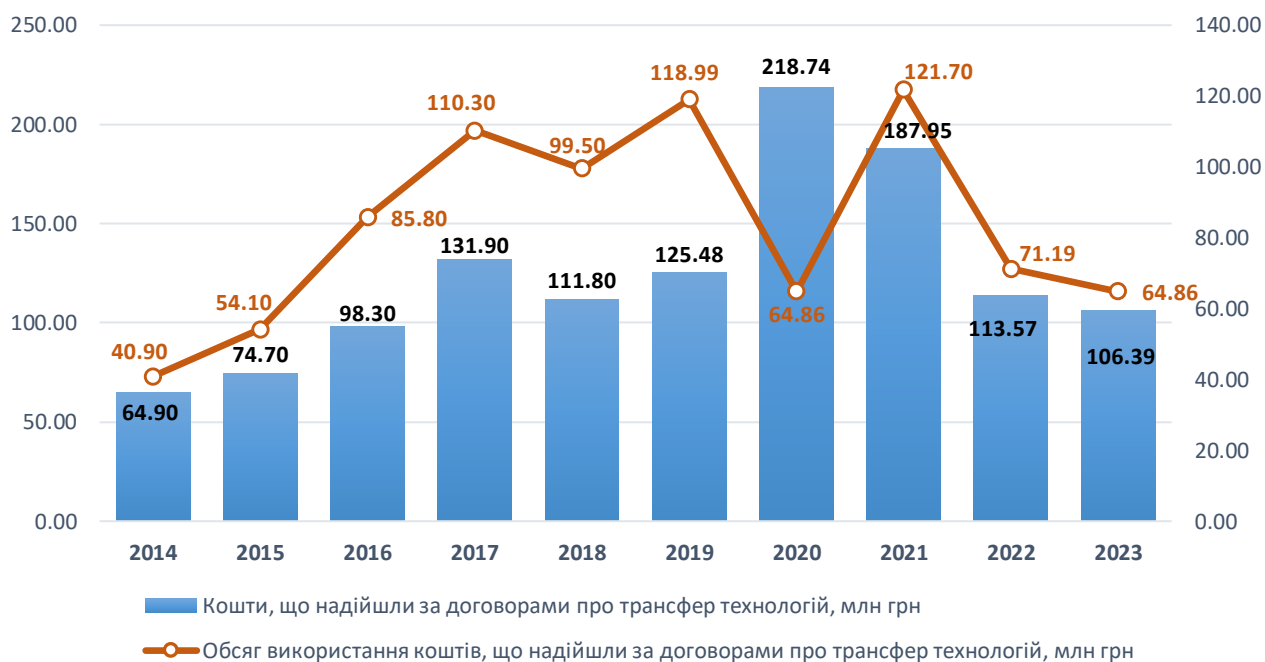

Рис. 4 Кошти, що надійшли за договорами про трансфер технологій, та обсяг їх використання у 2014 - 2023 рр.

Вочевидь, адаптивні карантинні обмеження, пов'язані із поширенням COVID-19 в Україні, мали вплив на динаміку використання коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій у 2020 році, але у 2021 році розробники технологій адаптувались до ведення діяльності в рамках обмежень, проте активні військові дії на території України протягом 2022-2023 років також істотно вплинули як на обсяг коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій, так і на обсяг їх використання. У 2023 році обсяг коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій зменшився у 1,8 рази порівняно з 2021 роком, а обсяг використаних коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій зменшився майже вдвічі порівняно з 2021 роком.

Враховуючи істотне зменшення обсягу коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій у 2018, 2022 та 2023 роках, і в цілому схильність цього показника до коливань, то з ймовірністю лише 27,9 % можна говорити про тенденцію до зростання загальної суми надходження коштів за договорами про трансфер технологій в аналізований період та у майбутньому (рис. 5). Варто зазначити, що значення ймовірності в останні роки поступово зменшується і зараз складає вже значно менше 50 %, тому скоріше за все спадна тенденція зберігатиметься й надалі.

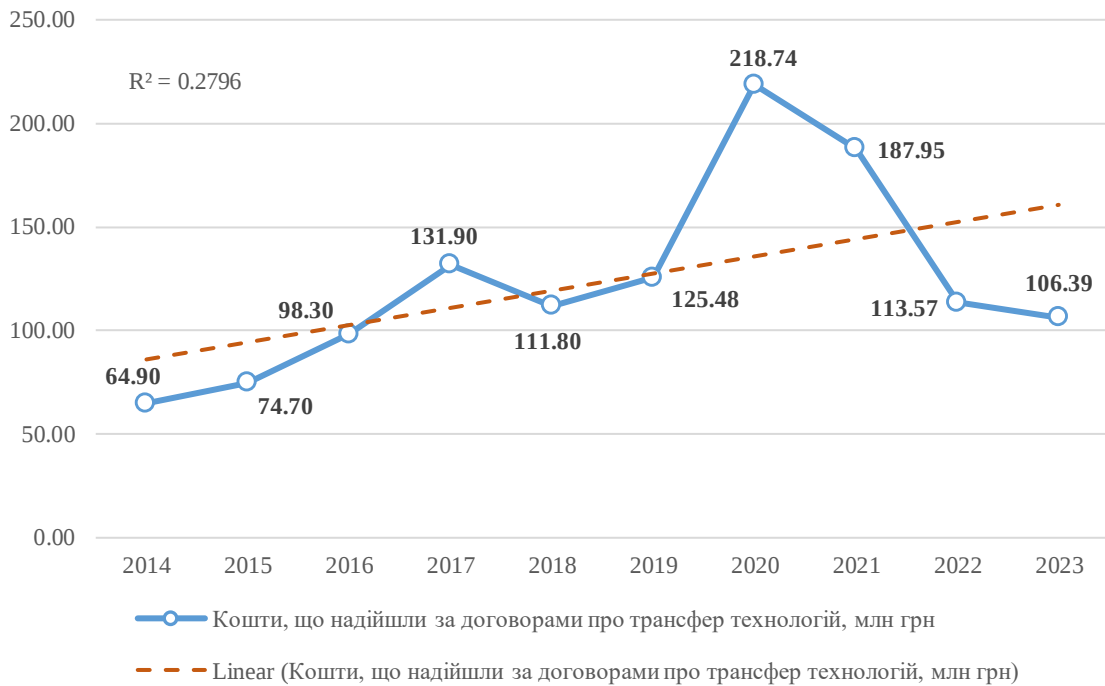

Рис. 5 Динаміка зміни обсягу надходження коштів за договорами про трансфер технологій та лінійний прогноз їх надходження у майбутньому

Протягом 2014–2023 років на *виплату винагороди авторам* технологій було використано 67,24 млн грн з загальних 832,20 млн грн використаних коштів, які надійшли в ці роки за договорами про трансфер технологій. Найбільшу суму – 10,40 млн грн – було виплачено у 2019 році, найменшу – 2,91 млн грн – у 2023 році (рис. 6). Слід відзначити, що протягом 2014–2019 рр. простежувалась динаміка збільшення обсягу використання коштів на виплату авторам технологій, але вочевидь поширення COVID-19 в Україні та світі, а також подальша військова агресія Російської Федерації проти України мали істотний вплив саме на цю складову використання коштів, отриманих за договорами про трансфер технологій. У цей період (2020 – 2023 роки) наукові установи та ЗВО переважно реалізовували не готові технології, а результати наукових досліджень і розробок, які у своїй собівартості мають меншу частку коштів, призначених для виплати винагороди авторам технологій та/або їх складових, яка зазначається у відповідних договорах у вигляді сталої заробітної плати, яку отримують винахідники та науковці протягом виконання дослідницького проєкту або експериментальної розробки.

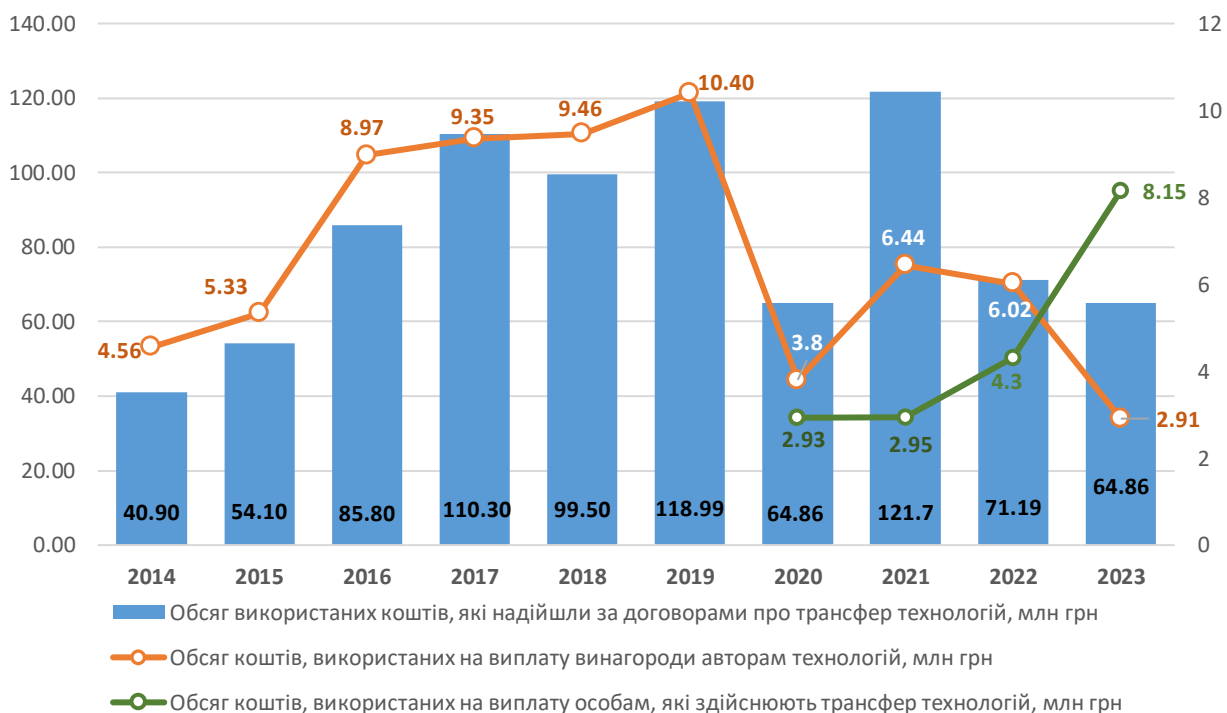

Рис. 6 Обсяг використаних коштів, які надійшли з договорами про трансфер технологій, та їх використання на виплату винагороди авторам технологій та особам, які здійснюють трансфер технологій, у 2014-2023 рр.

Крім того, з 2020 року внаслідок змін внесених до Порядку і напрямів використання коштів, одержаних у результаті трансферу технологій, створених за рахунок коштів державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2013 № 300, МОН розпочало моніторинг обсягів коштів, використаних на виплату особам, які здійснюють трансфер технологій та/або їх складових. Зміни до постанови внесено з метою забезпечення ефективного моніторингу виплати підприємствами, установами, організаціями винагороди авторам технологій та / або їх складових та особам, які здійснюють їх трансфер.

Отже, у 2020 році на виплату винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій та / або їх складових було використано 2,93 млн грн, що у 1,3 рази менше обсягу коштів, використаних на виплату винагороди авторам технологій та/або їх складових. У 2021 році ця сума склала 2,95 млн грн, що у 2,2 рази менше обсягу коштів, використаних на виплату винагороди авторам технологій та/або їх складових у цьому році. Проте попри військові дії у 2022 році обсяг коштів, використаних на виплату винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій та / або їх складових, збільшився і склав 4,30 млн грн, що у 1,4 рази менше обсягу коштів, використаних на виплату винагороди авторам технологій та/або їх складових. У 2023 році спостерігається зростання обсягу коштів, використаних на виплату винагороди особам, які здійснюють трансфер технологій та / або їх складових, при цьому сума у 2,8 разів більше обсягу коштів, спрямованих на виплату винагороди авторам технологій та/або їх складових.

З огляду на динаміку обсягу використання коштів на виплату винагороди авторам технологій, з певною ймовірністю можна говорити про тенденцію до зменшення цих обсягів як в аналізований період, так і у майбутньому (рис. 7).

Рис. 7 Динаміка обсягу коштів, використаних на виплату винагороди авторам технологій, та лінійний прогноз таких виплат у майбутньому

Зауважимо, що найбільша середня ставка виплати винагороди авторам технологій та/або їх складових за договорами про трансфер технологій протягом 2021–2023 років була у закладів вищої освіти та наукових установ, що підпорядковані МОН, і навіть попри воєнні дії на території України у 2022 році складала 54,97 %, а у 2023 році – 51,82 % (рис. 8). Серед тих головних розпорядників бюджетних коштів, які здійснюють діяльність у сфері трансферу технологій щорічно, найменший показник середньої ставки виплати винагороди авторам технологій та/або їх складових за договорами про трансфер технологій у наукових установ НААН України (найвищий показник спостерігався у 2021 році – 18,2 %, найменший – у 2023 році на рівні 3,24 %), хоча вони і мають найбільшу кількість договорів про трансфер технологій. Установи НАМН надали інформацію у 2023 році про те, що середня ставка виплати винагороди авторам технологій та/або їх складових за договорами про трансфер технологій становила 65,0%.

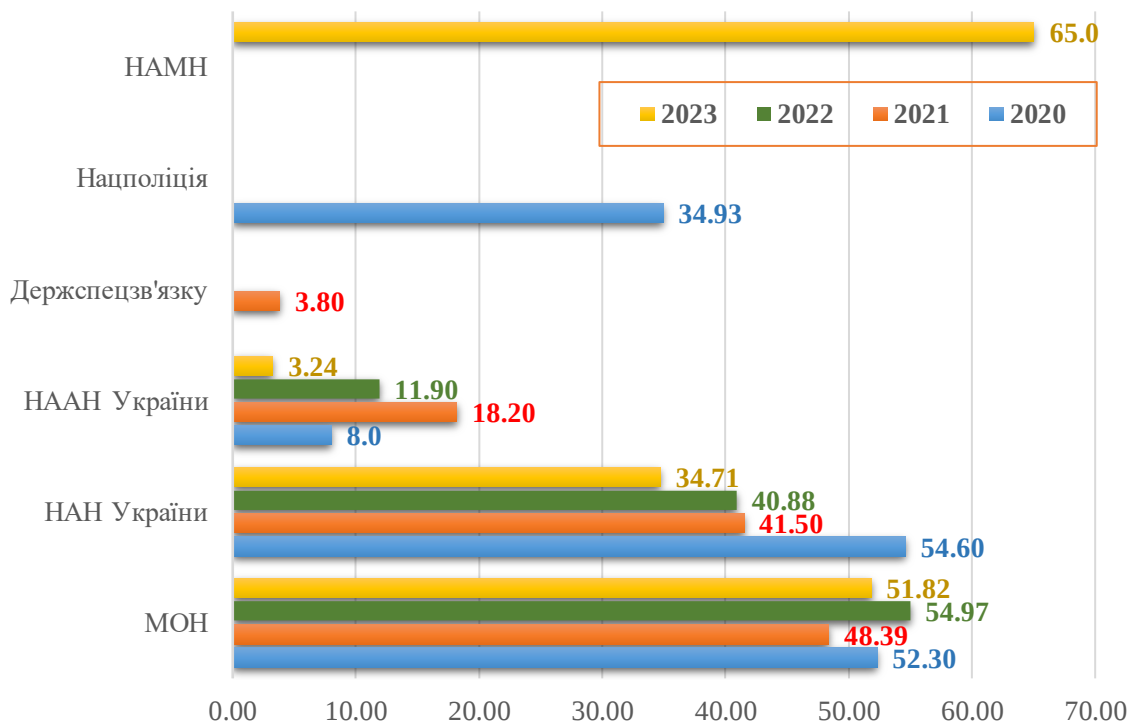

Рис. 8 Динаміка зміни середньої ставки виплати винагороди авторам технологій та/або їх складових за договорами про трансфер технологій за головними розпорядниками бюджетних коштів протягом 2020–2023 років, %

Щодо найбільшої середньої ставки виплати винагороди особам, які здійснюють трансфер, то у період з 2020 по 2021 роки лідерами були заклади вищої освіти та наукові установи, підпорядковані МОН, у 2022 році лідерство перехопили наукові установи НААН, у 2023 році найбільшою була середня ставка виплати винагороди особам, які здійснюють трансфер, в закладах вищої освіти та установах МОН – 27,45 % (рис. 9). Найнижчим цей показник виплат протягом усього досліджуваного періоду є у наукових установах НАН.

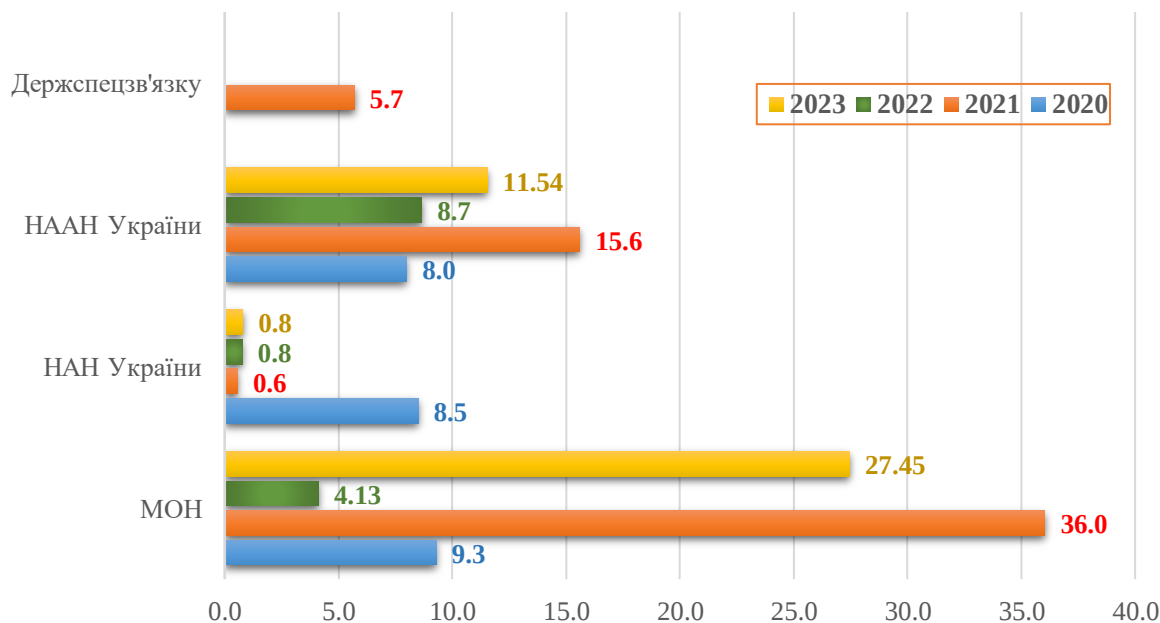

Рис. 9 Динаміка зміни середньої ставки виплати винагороди особам, що здійснюють трансфер технологій, за головними розпорядниками бюджетних коштів протягом 2020–2023 років, %

За напрямками розвитку інноваційної діяльності та трансферу технологій найбільшу частку коштів у 2023 році використано на проведення оцінки науково-технічного рівня технологій та/або їх складових як об'єкта комерціалізації – 33,20 млн грн або 51,18%, що на 26,5% більше порівняно з показником 2022 року. Зазначимо, що надання переваги саме цьому напрямку використання коштів свідчить про те, що розробники технологій розуміють важливість дослідження ринку і прагнуть підвищити конкурентоспроможність своїх технологій (рис. 10).

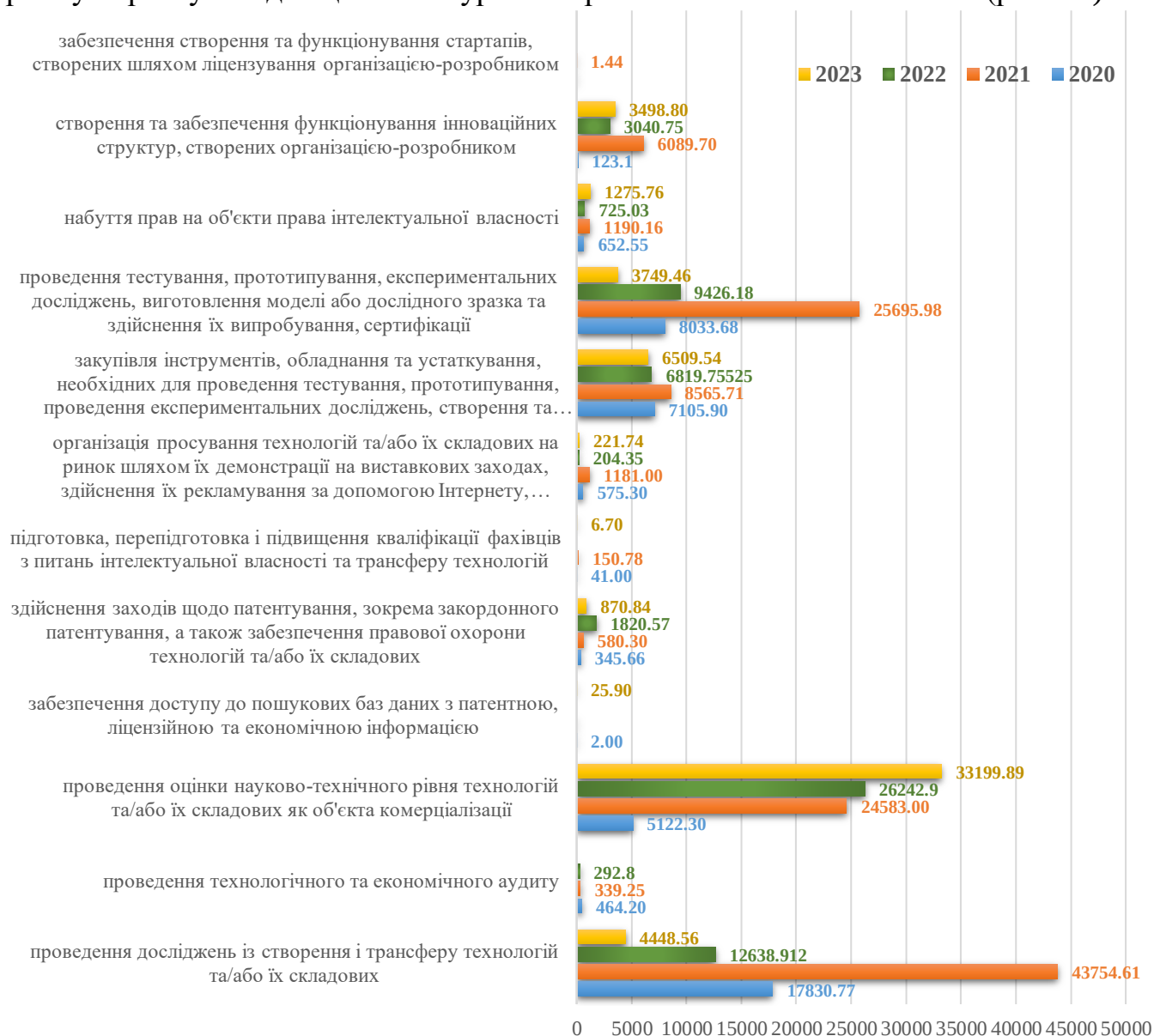

Рис. 10 Розподіл використання коштів за напрямками розвитку інноваційної діяльності та трансферу технологій у 2020 – 2023 роках, тис. грн

Також, значні обсяги коштів, як і у попередні роки, використано на закупівлю інструментів, обладнання та устаткування, необхідних для проведення тестування, прототипування, проведення експериментальних досліджень, створення та випробування дослідних зразків, виготовлення моделей – 6,51 млн грн або 10,04 % (що майже дорівнює показнику 2022 року – 6,81 млн грн або 9,58%) та проведення тестування, прототипування, експериментальних досліджень, виготовлення моделі або дослідного зразка та

здійснення їх випробування, сертифікації – 3,75 млн грн або 5,78 % (що у 2,5 рази менше порівняно із показником 2022 року).

Слід зазначити, що у 2022 - 2023 роках кошти, які було використано на здійснення заходів щодо патентування, не було спрямовано на закордонне патентування, патентування здійснювалось в Україні. На здійснення заходів щодо патентування, а також забезпечення правової охорони технологій та/або їх складових в Україні у 2023 році використано 0,87 млн грн, що у 2 рази менше порівняно з 2022 роком і становить 1,34 % від використаних коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій.

На проведення досліджень із створення і трансферу технологій та/або їх складових у 2023 році направлено 4,44 млн грн або 6,86 % від використаних коштів, що надійшли за договорами про трансфер технологій, найбільшу частку з яких, як і у 2022 році, витрачено на маркетингові дослідження – 84,72 % (рис. 11).

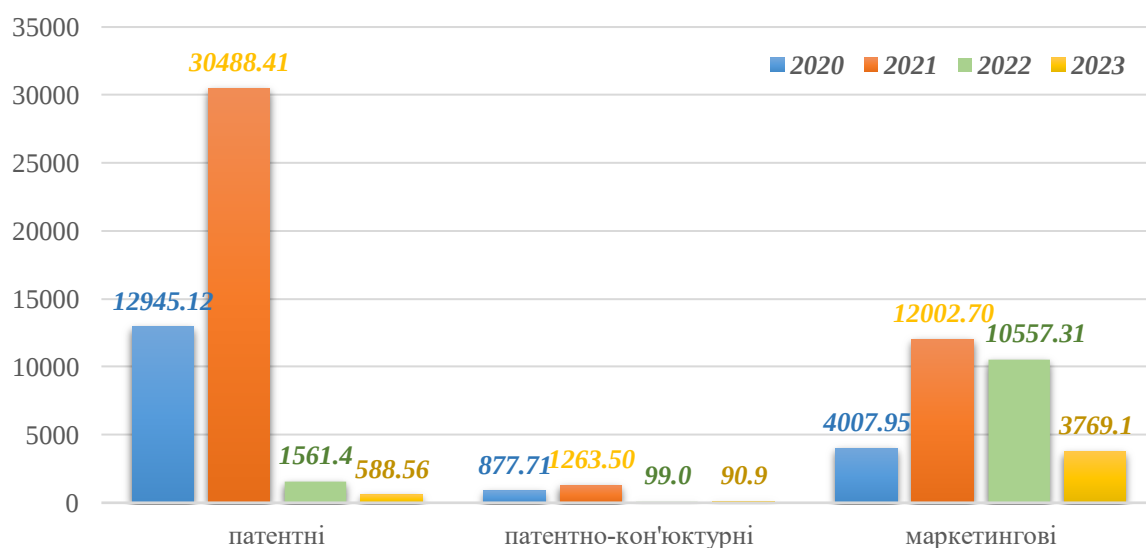

Рис. 11 Розподіл коштів за видами досліджень із створення і трансферу технологій та/або їх складових у 2020 – 2023 роках, тис. грн